

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

7. SINIF

AHLAKİ DAVRANIŞLAR

Güzel Ahlaki Tutum ve Davranışlar

BU DERS NELER ÖĞRENECEĞİZ ?

Güzel ahlaki tutum ve davranışlardan
öz denetim, sabır, saygı ve sevgi
hakkında konuşacağız.

**«Öz denetim»
becerisine sahip
insan nasıl davranır?**

- Kişinin dışarıdan bir baskı olmaksızın, davranışlarını denetleyip sınırlaması, kendini kontrol edebilmesidir.
- İnsan, söz ve davranışlarından sorumlu bir varlıktır.

İslam dini, koyduğu hükümlerle, davranışlarını kontrol edebilmeleri konusunda inananlara rehberlik eder.

Yüce Allah (c.c.), insanlara rehber olarak Kuran-ı Kerim'i göndermiş, Kuran-ı Kerim'i bizzat yaşayarak göstermesi için de Hz. Muhammed'i (s.a.v.) görevlendirmiştir.

- Allah (c.c.)'in «**Semî**» ve «**Basar**» oluşunun,
- «**Kiramen Katibîn**» meleklerinin öz denetimle ilgisi nedir?

ÖZ DENETİM SAHİBİ KİŞİ

Öz denetim sayesinde insan;

Allah'ın her şeyi gördüğü bilinciyle yaşar.

Doğru, kontrollü ve dengeli davranır.

Nerede, nasıl davranması gerektiğini bilir.

Sorumluluklarını kendiliğinden yerine getirir,
kendini hesaba çeker.

Rabbimiz (c.c.) buyuruyor ki:

- "Nefsini arındıran elbette kurtuluşa ermiştir."
(Şems suresi, 9. ayet.)
- "İnsanoğlu kendisinin başıboş bırakılacağını
mı sanır?"
(Kiyâmet suresi, 36. ayet.)

Peygamberimiz (s.a.v.) buyuruyor ki:

- "...Utanmıyorsan dilediğini yap!"

(Buhârî, Edep, 78.)

- "Bir kötülük gören kişi onu eli ile değiştirsin. Buna gücü yetmez ise dili ile değiştirsin. Bunu da yapamazsa kalbi ile o kötülüğe karşı tavır koysun (onu hoş görmesin)."

(Nesâî, İman, 17.)

DOĞRU-YANLIŞ

ÖZ DENETİM SAHİBİ KİMSE,

1) Ulaşmak istediği bir hedefi, amacı vardır.	✓
2) Davranışları tutarlı ve ölçülüdür.	✓
3) Öz denetim, içimizden geldiği gibi davranmayı gerektirir.	✗
4) İnsanların takdirini kazanmak amacıyla davranır.	✗
5) Allah'ın (c.c.) kendisini her an gördüğü bilinciyle hareket eder.	✓
6) Yanlış davranışları için birinin onu kontrol etmesini ister.	✗
7) Sorumluluk duygusuyla davranışlarını şekillendirir.	✓
8) Hiç kimsenin görmediği yerlerde istediği gibi davranır.	✗

ÖĞRENELİM

Öz denetimle ilgili kavramlardan biri olan «sabır» hakkında bilgi edinelim.

- **Sabır**; sözlükte direnç göstermek, dayanmak, kararlı ve cesur olmak gibi anlamlara gelir.
- **Sabır**, hoş gitmeyen olaylar ve zor durumlar karşısında insanın dayanması ve Allah'a (c.c.) sığınıp güvenerek bela ve felaketler karşısında dayanıklı olmasıdır.

- Yaşanılan güçlükler karşısında sabırlı davranmak imanlı olmanın bir gereğidir.
- Sabır sadece zorluklara tahammül ve pasif bir bekleyiş değildir.

- **Sabır**, Allah'a (c.c.) tevekkül ederek yaşanan sıkıntıların üstesinden gelmek için çaba harcamak ve elden gelen gayreti göstermektir.
- Peygamberimiz (s.a.v.) başına gelen bütün sıkıntılara ve zorluklara gösterdiği sabrıyla bizlere örnek olmuştur.

- Peygamber Efendimizin (s.a.v.) zorluklar karşısındaki bu tutumu bütün peygamberlerin ve sâlih insanların yoludur.
- Bizler de peygamberlerin örneği doğrultusunda başımıza gelen zorluklarla mücadele ederek sabretmeliyiz.

Rabbimiz (c.c.) buyuruyor ki:

- "Rabbinin rızasına ermek için sabret."

(Müddessir suresi, 7. ayet.)

- "Ey iman edenler! Sabır ve namaz ile Allah'tan yardım isteyin. Çünkü Allah muhakkak sabredenlerle beraberdir."

(Bakara suresi, 153. ayet.)

Peygamberimiz (s.a.v.) buyuruyor ki:

- "...Sabır musibetin ilk başa geldiği anda başlar."

(Buhârî, Cenâiz, 31.)

- "Sabır, müminlerin yolunu aydınlatan bir ışıktır."

(Müslim, Taharet, 1.)

SABIR NEDİR?

Kararlarında aceleci davranmamaktır.

İşlerinde, davranışlarında, tepkilerinde ölçülü olmaktır.

Olumsuz durumlarda ümitsizliğe kapılmamaktır.

Çalışmaya, çabalamaya devam etmektir.

Kötülüklerden uzak durmaya, iyilikleri devam ettirmeye çabalamaktır.

SABIR NE DEĞİLDİR?

Sorumluluk almamak, hata kabul etmemek,

Sonunu düşünmeden hareket etmek,

Ümidini kesip boş vermek,

«Kaderimde varsa olur» deyip çaba harcamamak,

Sana kötü davranılmasına müsaade etmek değildir.

«Gelin tanış olalım
İş i kolay kılalım
Sevelim, sevilelim
Dünya kimseye kalmaz.»

Yunus Emre

Haydi, sıradaki kavramı bulalım!

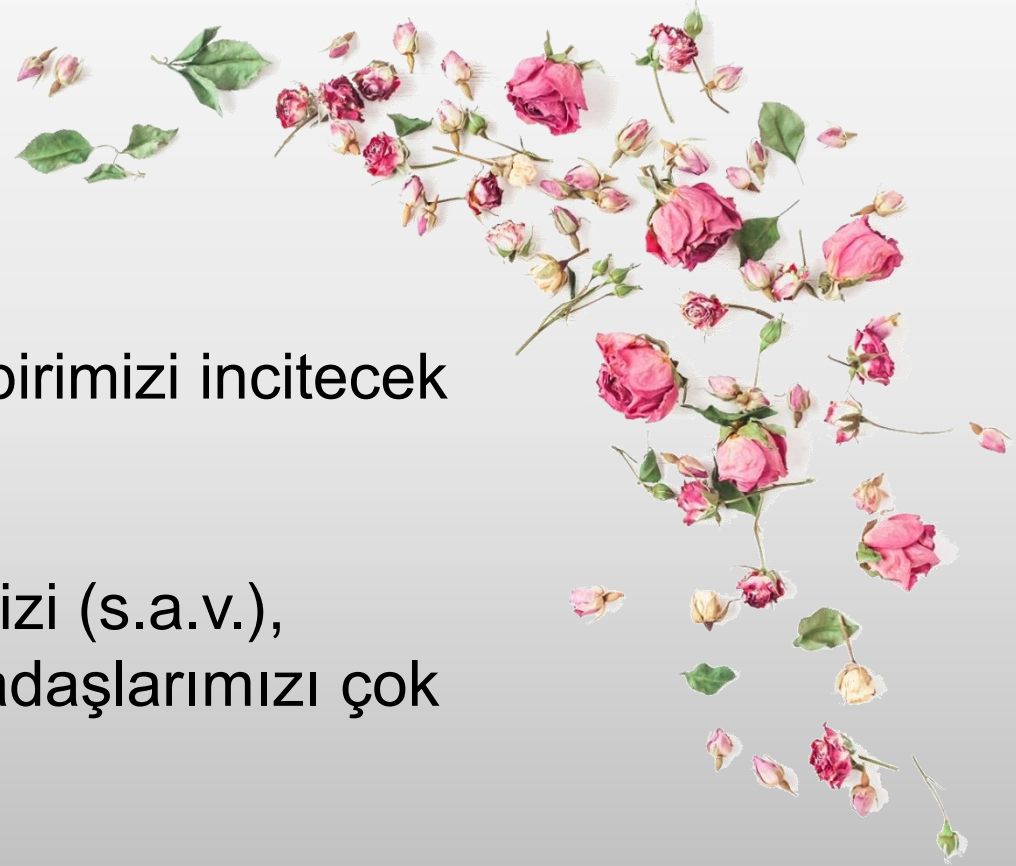
- **Sevgi**, insanı bir şeye ya da bir kimseye yakın ilgi göstermeye yönelten duygudur.
- Bu duygu sebebiyle insanlar birbiriyle yakınlık kurar ve yakınlıklarını devam ettirir.

- Allah'ın (c.c.) emirleri ve Hz. Peygamber Efendimizin (s.a.v.) örneği bize gösteriyor ki sevgi hayatımız için çok önemli bir duygudur.
- Bu duyguyu bize bağışlayan Yüce Allah (c.c.), yarattığı canlıları, üzerinde yaşadığımız evreni korumamızı ve birbirimizi sevmemizi istemiştir.

- Bizler de birbirimize değer verir ve birbirimizi incitecek kötü davranışlardan uzak dururuz.
- Rabbimizi (c.c.) , Peygamber Efendimizi (s.a.v.), vatanımızı, milletimizi, ailemizi ve arkadaşlarımızı çok severiz.

Rabbimiz (c.c.) buyuruyor ki:

- "...Müminlerin Allah'a olan sevgisi daha güçlü bir sevgidir..."

(Bakara suresi, 165. ayet.)

Peygamberimiz (s.a.v.) buyuruyor ki:

- "Müminler, birbirlerini sevmeye, birbirlerine merhamet ve şefkat göstermeye, tıpkı bir organı rahatsızlandığında diğer organları da uykusuzluk ve yüksek ateşle bu acıyı paylaşan bir bedene benzer."

(Müslim, Birr, 66.)

- "Amellerin en faziletlisi Allah için sevmektir..."

(Tirmizî, Birr, 60.)

- **Saygı**; kişiyi diğer insanlara karşı dikkatli, özenli, ölçülü davranmaya yönelten bir değerdir.
- Bu değer vesilesiyle insanlar birbirinin haklarını korur ve karşısındakine müsamahayla yaklaşır.

- Müslümanların, Yüce Allah'a (c.c.) olan saygıları insanlara olan davranışlarına da yansır.
- Çünkü her canlının yaratıcısı ve yaşatıcısı Allah'tır (c.c.).
- Allah'a (c.c.) olan saygının göstergesi olarak O'nun yarattıklarına da saygı duyulması gerekir.

- Güzel ahlakı ile örnek olan Hz. Peygamber Efendimiz (s.a.v.), saygın bir insanın nasıl olması gerektiği hususunda Müslümanlara yol göstermiştir.

Saygı ifade eden davranışlar:

İnsanlara isimleriyle hitap etmek

Selam vermek, selam almak, kibar olmak

Hâl hatır sormak, güler yüzlü, tatlı dilli olmak

İzin isteyerek iş yapmak

İnsanların haklarına riayet etmek

Rabbimiz (c.c.) buyuruyor ki:

- "(O takva sahipleri ki) onlar, görmedikleri halde Rablerine candan saygı gösterirler..."

(Enbiyâ suresi, 49. ayet.)

- "Andolsun, biz insanoğlunu şerefli kıldık..."

(İsrâ suresi, 70. ayet.)

Peygamberimiz (s.a.v.) buyuruyor ki:

- "Müslüman, Müslümanın kardeşidir, ona hainlik yapmaz, ona yalan söylemez, onu yüzüstü bırakmaz. Müslüman'ın ırzı, malı ve kanı saygındır, ona dokunulamaz. Takva işte şuradadır (kalptedir). Müslümanın, Müslüman kardeşini küçük görmesi, kötülük olarak ona yeter."

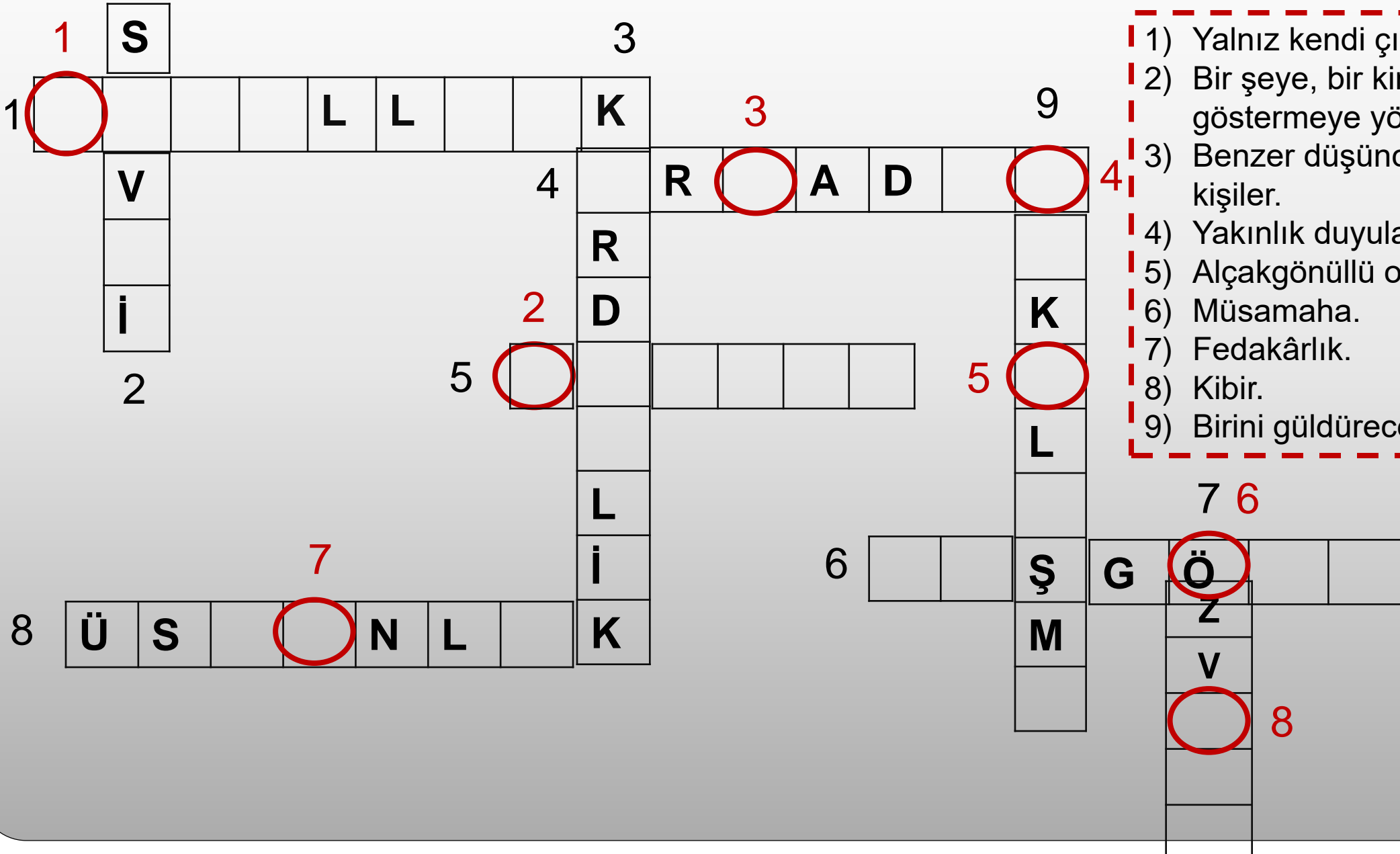
(Tirmizî, Birr, 18.)

BULALIM!

- **Sorulara doğru cevap ver!**
 - **Yıldızlı harfleri kullanarak «Hadis-i Şerif»i bul!**

- 1) Yalnız kendi çıkarını düşünmek
- 2) Bir şeye, bir kimseye yakınlık göstermeye yönelen duygu.
- 3) Benzer düşünceye, inanca sahip kişiler.
- 4) Yakınlık duyulan kişi.
- 5) Alçakgönüllü olmak.
- 6) Müsamaha.
- 7) Fedakârlık.
- 8) Kibir.
- 9) Birini güldürecek bir şey yapma.

BULALIM!

1 7 7 3 8 5 6 2 8 8 8

		Y		L	E	R	İ	M	İ	Z	-	S		Y	G	İ	-	G		S			R	M		Y		N	,			
		7		7		3		8				8		4		8		3		2			6		2		8			8		8

K Ç L R İ M İ Z - F A - G S R M Y N

1 8 8

	İ	Z	D		N	-	D		Ğ	İ	L	D	İ	R	.		
--	---	---	---	--	---	---	---	--	---	---	---	---	---	---	---	--	--

(HADİS-İ ŞERİF)

1- B 2- T 3- K 4- Ş 5- A 6- Ö 7- Ü 8- E

NELER ÖĞRENDİK?

1- Güzel ahlaki tutum ve davranışlardan öz denetim, sabır, sevgi ve saygı hakkında bilgi sahibi olduk.

Hazırlayan: Nuriye ÇAKMAK SEÇKİN